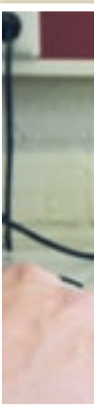
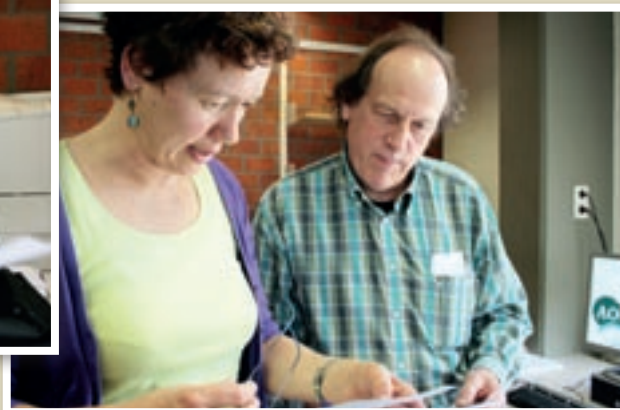

Nieuwe digitale toetsen beschikbaar

Creta in Groningen

Creta, met een C, zou je misschien eerder associëren met Griekenland dan met Alkmaar, Velp en Gorinchem. Maar inderdaad, een afkorting. Voor *collectieve reken- en taaltoetsen aoc's*. Pas ontwikkeld, digitaal en gratis beschikbaar. Half mei deden mbo'ers in Groningen de leestoets Nederlands.

Een leeg lokaal in Groningen wacht op de circa vijftien eerstejaars mbo-leerlingen Groen van AOC Terra, die de eindtoets Nederlands gaan maken. Surveillant Paul Bugter pakt de inloginstructies erbij en neemt ze nog even door met docent Nederlands Emmy Nitert. De jongens lopen binnen en gaan elk achter een pc zitten. Dan inloggen. Paul Bugter loopt door het lokaal en leest hardop voor hoe je dat doet. "Bij de luistertoets lukte het na twintig minuten ook jongens. Dus we komen er wel."

Ze tikken driftig de codes in, dat gaat niet meteen bij iedereen goed. "Bij het tweede inlogscherms toets je in..." Maar ik ben nog bij het eerste!" Over en weer wat geroep. De surveillant buigt zich naar iemand over, leerlingen helpen elkaar, en dan is het toch al na zo'n vijf minuten gelukt, dat valt mee.

Prima te doen

Leerlingen Martin Reinds en Sven Bos vertellen me hoe ze de toets vonden. Prima te doen, zo naast elkaar 'tegen een kastje kijken'. Lekker rustig, en het was ook best makkelijk. Sven vond het wel storend als iemand een vraag stelde. Martin: "Klikken werkt makkelijker dan papieren omslaan." Sven vindt op een pc een toets doen niet zo officieel voelen, dat scheelt in de zenuwen. Toch geeft hij de voorkeur aan papier. "Als je

lang naar het scherm kijkt wordt het soms even wazig of zie je de letters door elkaar." Ook Martin vindt dat je veel sneller moe wordt van het lezen, na vier-vijf vragen kreeg hij daar last van. Nog één minpuntje noemen ze: dat je tijdens de toets niet kunt zien bij welke vraag je bent en hoeveel vragen nog volgen.

Beschikbaar via Toetsplaza

In februari en in mei namen zo'n 900 mbo-leerlingen op zes aoc's deel aan de

digitale toetsen Nederlands lezen niveau B1 en luisteren niveau B1. Digitale toetsen voor Nederlands en Rekenen voor de mbo-niveaus 2, 3 en 4 werden ontwikkeld door het Cito, in samenwerking met de AOC Raad en drie initiatiefnemende aoc's, Clusius College, Wellantcollege en AOC Friesland, in het project Creta: collectieve reken- en taaltoetsen aoc's.

Elk aoc kan er kosteloos gebruik van maken via Toetsplaza.nl. Het ontwikke-

Er daalt een stilte neer. Eén hand onder de kin en de ander op de muis turen de jongens voorovergebogen naar het scherm. Er is geen tijd voor de meegebrachte croissants. Een kuch, een muisklik, een cursor die als leeswijsvinger over de regels schuift. Het blijft bijna een uur vrijwel helemaal stil. Super geconcentreerd? Of speelt het gebrek aan zuurstof in de

smalle ruimte ze parten? Bij het klikken van de fotocamera en van de hakken van de journalist (volgende keer gymmen aandoen) wordt verstoord opzij gekeken. Ik zie allerlei tekstsoorten met meerkeuze voorbij schieten. Uitleg over een verzekeringspolis, brief aan collega-docenten, lokalenrooster, bijsluiter, factsheet... Dan loopt de eerste leerling het lokaal uit. Klaar. Vlak daarna enige consternatie: een leerling is uit het systeem gegooid. Wat nu? "Geen zorgen, al je antwoorden tot nu toe zijn bewaard." De systeembeheerder komt ook even kijken. Opnieuw inloggen lukt niet. Na kort overleg ter plekke is de conclusie dat de jongen de toets een andere keer kan afmaken. Wanneer de officiële toetstijd erop zit steekt de rij pc-schermen weer zwart af tegen de witte muur

len van afsluitende toetsen gaat door. Creta levert komend schooljaar naar verwachting op: de definitieve versie van Nederlands luisteren B1, Nederlands luisteren B2, Nederlands lezen B2, Engels luisteren A2 en B1, Engels lezen A2 en B1. Wanneer ze beschikbaar zijn in Questionmark Perception horen de aoc's dit. Voor de scholen is kennis van dit elektronisch toetsstelsel niet noodza-

De docent Nederlands:
“De toetsen lezen en luisteren schelen ons veel werk.”

kelijk. QMP-expert Alex van Essen (Wellant) zet de toetsen klaar en ondersteunt elk aoc bij de organisatie en het technische deel van de toetsafname. In Groningen deden de eerste klassen mbo niveau 3 en 4 en het deel van de niveau 2-leerlingen dat wil doorstromen de B1-toets Nederlands. Volgend jaar doen ze dan de B2, vertelt docent Neder-

lands Emmy Nitert. Ontzettend prettig, noemt zij het gebruik van de toetsen. Ten eerste omdat ze op deze manier materiaal hebben dat geschikt is voor competentiegerichte toetsen. “Je hoeft niet zelf materiaal en goede beoordelingsmodellen te ontwikkelen, dat scheelt veel werk. Bij Nederlands toetsen we presentatie, interviewtechnieken, schrijfvaardigheid, luisteren en lezen. De eerste drie doe je met ‘doen’ en producten, de laatste twee worden nu voor het eerst op deze manier apart getoetst.” Geen nakijkwerk is ook een groot voordeel volgens Nitert. En, heel belangrijk: “De uitslag is evident. Heeft de leerling score B1, dan is dat een weergave van het niveau van zijn taalvaardigheid.” Nitert deelt de Creta-ervaringen niet met andere aoc's, wel met Alex van Essen. Ze loopt vooral aan tegen technische en organisatorische startproblemen. Een groepje leerlingen dat geen toegang bleek te hebben bijvoorbeeld. Vergelijkbare opmerkingen als die van Sven en Martin heeft Nitert al doorgegeven, plus dat zij zelf als leerkracht graag de toets zou willen inzien. Omdat het bij de talen gaat om examens,

waarvan de afnamemomenten landelijk worden vastgesteld, en vanwege de veiligheid zijn de toetsen alleen in bepaalde weken beschikbaar. En moesten alsnog worden ingeroosterd in een normale lesweek. Wat voor collega's die rekenen op de leerlingen vervelend kan zijn. Nitert: “Voor volgend jaar weten we al nu al welke weken het worden, dus kunnen we ze inplannen. Maar het liefst hebben we ze beschikbaar als wij het willen.”

Contextrijk?

De ervaringen van alle deelnemende scholen worden gebruikt bij de verdere ontwikkeling van de landelijke toetsen, die aansluit bij het pas gelanceerde Deltaplan taal en rekenen. Een plan waarvoor OCW de komende jaren extra geld uittrekt om het taal- en rekenonderwijs in het gehele mbo te verbeteren. Agnes Jansen van de AOC Raad vertelt dat het gaat om procesmatige en inhoudelijke inbreng. De ervaring hoe het is om landelijk te toetsen en competentiegerichte examens te ontwikkelen voor meer dan één specifieke doelgroep. Want zoals elke sector is ook groen breed. “Hoe contextrijk moet het zijn? Dat is nu een discussie, waarbij blijkt dat het in de uitwerking niet per se ‘groen’ hoeft te zijn. Want wat voegt een tekst over tractoren toe? Of een werkschema van een bloemenzaak? Het procesmatige gaat om het regelen van organisatie en techniek, betrouwbaarheid en beveiliging. Hoe vaak moet je de toets klaarzetten om het binnen het competentiegerichte onderwijs in te kunnen plannen? Is een goede beveiliging van landelijke toetsen wel mogelijk, en hoe?”

Ook: rekenen

Naast de afsluitende toetsen Nederlands en Engels zijn sinds februari vier diagnostische toetsen rekenen beschikbaar via Toetsplaza: Rekenen Getallen/hoeveelheden en maten, niveau X2 en niveau Y1. Plus Rekenen Gegevensverwerking en onzekerheid niveau X2 en Y1. Deze toetsen kunnen op elk moment zonder verdere aanmelding worden gemaakt. De score verschijnt na afloop op het scherm. □